

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravnistvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10.

Cecilijanski ideal.

(Dalje).

Responzoriji.

V današnji, kakor tudi v starejši liturgiji se kaže živo medsebojno občevanje med duhovnikom in ljudstvom. Posebno lepó se to razodeva v slovesni sv. maši. Kar pri tihi sv. maši strežnik odgovarja, to pri slovesni večinomoma prevzame kor. Semkaj prištevamo tako imenovane responzorije, ali po domače „odgovore“: I. Mašnikov pozdrav: Dominus vobiscum — Et cum spiritu tuo; II. Amen; III. odgovori pred prefacijo in IV. Ite missa est — Deo gratias. — Ne bom popisoval pomena in vsebine responzorij; to je opisano v letniku 1886. C. Glasbenika. Samo poudarjati hočem, da je kor zavezan z besedo odgovarjati mašniku. Ni toraj prav in nikakor ne zadostuje, če se samo z orglami dajo odgovori v premlačnih in pustih akordih, n. pr.

marveč glavna stvar so besede! Ali orgle spremljajo, ali ne, to je popolnoma postranska reč.

Nastane vprašanje: Kako naj se odgovarja, koralno ali figuralno? — Kamorkoli je dospela cecilijanska idea, povsodi so vpeljani koralni responzoriji; pa zakaj? Pervič so melodije koralnih rasponzorij vsaj toliko lepe, kot vsake moderne; drugič so prestaro izročilo naše sv. cerkve in že zato zaslužijo, da se ohranijo; tretjič jih sv. cerkev naravnost zapoveduje in jih zategadelj v liturgičnih knjigah vsikdar prinaša; četrtič jih zahteva umetnosti zakon „enojnosti“, ki se glasi: Harmonija t. j. soglasje posameznih delov je prvi pogoj lepote. Pozdrav in odzdrav, verzikelj in responzorij so deli liturgične celote, so med seboj v najtesnejši zvezi; spodobi se toraj, da kor odgovarja v istem glasbenem načinu, v katerem sprejme pozdrav.

— Koralni rezponzoriji so kakor vlti; kakoršen ogovor, enoličen ali melodičen, takošen je tudi odgovor. Vkus, cerkveni stil in liturgija zahteva, da se rabijo za rezponzorije gregorijanske melodije. Zatoraj pravi Witt nekje: „Vsak pevovodja bodi ponosen, če so njegovi pevci spretni v koralnem odgovarjanju“.

Kako je odgovarjati? — Odgovarja naj se krepko, s pravim poudarkom, jasnim izgovarjanjem, ne prepočasi, ne prehitro, s složnim pričetkom in odmorom.

1. Krepko, ne pa bojzljivo, negotovo, kakor bi si noben pevec ne upal prvi pričeti.

2. S pravim poudarkom. Kdor zna latinski pravilno brati, znal bode tudi dobro odgovarjati. Toraj ne Amen, marveč Amen. Prva se močneje poudari, dalje zategne, druga rahlo izpusti. Ne Habemus ad Dominum, marveč Habemus.

3. Jasnim izgovorom. Ne Et cum spiritu „tvó“, marveč „tú-o“.

4. Zmerno hitro. Šemtertje se rezponzoriji grozno zavlečejo. Et in cum sta navadno predolga. Sploh cecilijanci več napak storé s počasnostjo, redko z naglostjo.

5. Paziti je, da vsi pevci složno pričnó in končajo. Gerdo je, če nazadnje kakšen pevec zaostane in se sam oglasi. Sploh se precej pozná, ali umé pevovodja svojo stvar. — Pri daljših rezponzorijih je treba odmora, n. pr. Habemus [ad Dominum; Omne delectamentum in se habentem] Alleluja. Odmor je treba vselej naprej določiti, sicer nastane zmešnjava. Vse to je natančno zaznamovano na tabelah, ki se dobé pri g. Försterju, Pustetu. Dovoljeno je „Ite missa est“ z orglami suplirati; vendar popolniši je, da se poje.

Sedaj pa še odgovorimo na vprašanje: Ali naj se rezponzoriji spremljajo z orglami? — Po Laškem odgovarjajo brez orgel; nikomur se ne zdi čudno, ker ljudje so tega vajeni. Ko bi pri nas brez orgel odgovarjali, rekli bi ljudje, danes je bil Requiem; pa zakaj? Zato, ker se pri nas v černih mašah odgovarja neizprosljivo brez orgel. Sploh je najti v naših petih černih mašah mnogo sledú nekdanje liturgične popolnosti, ker tu se še poje introit, gregorijanski rezponzoriji itd. Ker je toraj pri nas vkoreninjena navada, da se rezponzoriji pri slovesnih sv. mašah spremljajo; ker bi verniki odgovore brez orgel neradi slišali, in je to spremljevanje sv. cerkev dovolila, toraj sem jaz za svojo osebo za spremljevanje, dasi se vklonim nasprotnemu mnenju. Vsi škofje, ki so v tej zadevi izdali določila, poudarjajo koralno melodijo rezponzorijev, gledé spremljevanja pustijo prosto roko. Tako v Tridentu, Vratislavi itd.

Ako pa orgle spremljajo, naj se to ne zgodi „pleno organo“, sicer se besede zadušijo, marveč spremlja naj se nekako mezzo forte. — Za nekatere je težavna stvar, povzeti mašnikov glas; v tej zadregi pikajo po orglah in iščejo glasú, morda še prepozno pridejo. Najbolje je, da ima orglavec od začetka piščalko pri roki, in po nji presodi visočino glasú; ali pa naj s kakim prav tihim spremenom (Salicional) poišče dotični glas. Večidel vsak duhovnik ima svojo lego, toraj se ga orglavec kmalu privadi. Težje je pri tujih duhovnikih. Vendar izobraženi orglavec mora biti toliko zmožen, da

iz zadnjega akorda orgel presodi glas celebranta. — Navod za spremljevanje rezponzorij se nahaja v Glasbeniku I. l. 1878, 3. priloga in na imenovanih tabelah, zatoraj se s to rečjo ne bom ukvarjal.

Serčno želim, da bi te vérsste zopet katerega tovariša nagnile do koralnih rezponzorijev. Težave ni nobene, samo treba malo poguma. (Dalje prih.)

Naaman, Sirijan.

„Katholischer Kirchensänger“, organ cecil. družbe Friburške prinesel je pod gorenjo firmo naslednji prezanimivi sostavek, ki je vreden, da ga tudi mi prinesemo *mutatis mutandis respectu linguae vernaculae*.

„Dostikrat se opazi pri nas prevelika tesnosrčnost, kadar se gre za vpeljavo cerkveno glasbene reforme. Nekateri se bojijo, da ne bi ta reforma več škodovala, nego koristila. Dasiravno nam ne pride od daleč na misel, da bi zagovarjali brezmiselno naglost, vendar moramo odločno povdarjati, da niso cecilijanske reforme nič družega, kot pokorščina do liturgičnih postav sv. cerkve. Mi hočemo le to, kar zahteva sv. cerkev; nič več, nič manj. Kdo bi pa dvomil, da pokorščino do sv. cerkve spremlja poseben blagoslov božji? Saj tudi v duhovnem pastirstvu več dosežemo, če najvišjo in najprvo dolžnost, *officium divinum*, natanjčno po določilu sv. cerkve opravimo.

Ko je govovi Sirijan Naaman prišel k preroku Elizeju, da bi ga ta ozdravil, dobil je to -le povelje: „Pojdi in sedemkrat se umij v Jordanu in tvoje meso bode zopet zdravo in ti boš očiščen“. 4. Kralj. 5, 10. Ko Naaman to sliši, postane jako nejevoljen, kajti ni bilo po njegovem vkusu. Zatorej prične zabavljati, rekoč: Čemu pa umivati se v Jordanu? Mari neki Akana in Parphar v Damasku niste boljši nego vse vode Izraelove.

Tudi pri nas se dostikrat na sledeči način modruje: Čemu pa latinsko petje? Mari naša národna pesem ni lepša in boljša? Ali se ne doseže ž njo veči učinek, nego z vsemi Kyrie, Credo in Sanctus? Ali naše reke v Siriji niso boljše?

Odgovor: In ko bi bile Sirijske reke stokrat in tisočkrat boljše, vendar mož božji hoče, da se umiješ v reki Jordanu. Kadar bodeš to storil, potem se moreš kopati tudi v domačih rekah, kolikorkrat se ti zljubi. — Ko bi bile naše slovenske pesmi sto ali tisočkrat boljše od liturgičnih, vendar cerkev božja zahteva, da se pri liturgični službi božji liturgično poje. Cerkev so nam častitljiva usta, po katerih govori Bog sam. Kadar si dopolnil voljo božjo, potem poj v domačem jeziku, dokler te srce žene.

Pa čemu se umivati sedemkrat v Jordanu? — Odgovor: Ker mož božji zahteva sedemkrat, ne več ne manj. — Čemu pa devetkrat Kyrie? Čemu celo Glorijo, Credo, kakor da bi bil Bog vedi kak greh, če se izpusti ena ali druga beseda? Čemu slednjč še Introitus, Graduale, Offertorium in Communio? Vse to moli duhovnik pri altarji! Odgovor: Cerkev božja tako vелеva in s tem je vse rečeno.

„Oče Naaman! Ko bi ti bil prerok tudi kaj težavnjšega naročil, gotovo bi bil moral storiti. Koliko bolj, ker ti je samo rekel: Umij se in boš očiščen“? 4. Kralj. 5, 13. Hočeš li bolje vedeti, kaj ti je v zveličanje, nego mož božji? — Prečastiti sobratje in ljubi prijatelji! Ko bi nam sv. cerkev kaj težavnega velevala, ubogati bi morali, kajti Bog sam govori po sv. cerkvi, mi pa smo ubogi, božje pomoči potrebni ljudje. Ne bomo li storili tega, kar se dá povsod izvršiti? Kaj bi se bilo zgodilo z Naamanom, da se ni ponižno vklonil? — On pa je bil pokoren, akoravno mu je lastno prepričanje drugače velevalo in bil je očiščen. Tudi mi se moramo pokorno in ponižno vkloniti jasnim določilom gledé cerkvenega petja, sicer se bomo zastonj trudili ob nedeljah in praznikih, zastonj pridigovali, katekizovali, spovedovali in se mučili v skrbi za izročeno srenjo, kajti manjkalo bode božjega blagoslova. Nasproti pa bode Bog blagoslovil naše delovanje, ako se bomo po Naamanovem izgledu, četudi zoper lastno prepričanje, pokorno vklonili določilom cerkve božje in vpeljali reformo, kjer se še ni zgodilo, sicer z modrostjo in zmernostjo, vendar odločno, odloživši vso tenkosrčnost; saj reforma cerkvene glasbe ni nič družega, kakor izpeljava volje sv. cerkve, toraj volje božje. Vspeh bode očividn. Naaman „je šel, in se umil v Jordanu sedemkrat po besedi moža božjega, in njegovo mesó se je popravilo, kakor meso malega dečka in bil je očiščen“. 4. Kralj. 5, 14. Stroga pokorščina do svete cerkve donašala bode najlepši sad. Dokaz temu so velikanski vspehi velicega cecilijinega društva, vspehi tako čudoviti, da je človek prisiljen spoznati: Božji blagoslov v resnici spremlja cecilijino društvo. Pa zakaj? Zato, ker je društvo zapisalo na svojo zastavo besede: Pokorščina do svete cerkve. Pokorščina sploh, pa tudi v malih rečeh. Ako smo pokorni sveti cerkvi, potem je Bog z nami! Če je pa Bog z nami, kdo bo zoper nas?“ Rimlj. 8, 31.

Ali je naše cecil. društvo kaj doseglo in kje so vzroki, da ni še več doseglo?

(Konec.)

Več umetnosti pa bi bilo želeli pri bratih Štajercih. Da smo — odkriti, moramo reči, da tam ni nič kaj pravega napredka opazati. Tudi dopisi v „Cerkv. Gl.“ so bele vrane. Kaj je storilo že vse goriško društvo, ki je bojde v bolj neugodnih razmerah! Izdalo je svojo „Cecilijo“, izdalo „Graduale“ za više praznike i. t. d. Na Štajerskem? — Hvale vredno je sicer, ker odbor še vedno dela na prospeh cerkvene glasbe. Ali s tem, da je pred nedavnim časom razpisalo darove (nagrade) po 20 gld. tistim pevovodjem, ki po „Mohorjevi Ceciliji“ podučujejo, s tem je dalo tudi cerkv. glasbi po slov. Štajerskem nekak testimonium paupertatis in musica sacra. Iz tega lahko spoznamo, če bi se tudi osebno ne bili prepričali, na kako nizki stopinji mora biti še ondi cerkvena glasba. Seveda so tudi tam častne izjeme. Pri nas bi skoro da vsak četrti orgljavec to nagrado zaslužil. Pa upamo, da se tudi tam kmalu na boljše obrne, saj tudi tam ne manjka za

to stroko zmožnih ter vnetih gospodov. Tudi je že ljubljanska cecilijanska šola več izučениh orglavcev na Štajersko poslala, ali prav za prav štajerskih domačinov izučila.

Tako bi bil nekako rešil ob kratkem stavljeno si vprašanje: Kaj je ljubljansko „cecil. društvo“ že vse storilo. Že iz tega kratkega, površnega pregleda se vidi, da je storilo veliko.

Pa vspех bi bil lahko še vse drugačen, bi bil lahko prav velik, ko bi ne bilo, kakor pri vsaki dobri stvari, toliko ovir. Katere so te? Le nekatere.

Prva in poglobitna ovira je gotovo nevednost in zopet nevednost ali pa pomanjkanje zadostne glasbene izobraženosti, kakor hočete raji. Poznal sem nekako o tistem času, ko je cecilijansko društvo jelo delovati, orglavca, ki je rekel svojim pevkam: „Dekleta le pojte, bom že lovil“. Res, da je morala pri tacih pevovodjih „Cecilija“ zadeti na skrajno opozicijo, je samo ob sebi umevno. Boljša in vsaj dostojna cerkvena glasba zahteva od orglavca že več izobraženosti ter pravega vkusa; ako pa tega orglavcu manjka, je samo ob sebi umevno, da se za boljšo glasbo ne bode v nemal. Pomisliti pa moramo, kar pravi pregovor: „Česa ne vedeti, ne znati, še ni sramotno; ali česa ne znati, pa si ne prizadevati, da si to znanje pridobimo, to je graje vredno“.

Temu se družī seveda nevednosti sestra — nebrīžnost, komoditeta. Kdor hoče skrbeti za dostojno, lepo petje primerno vzvišenim namenom, ta se mora seveda tudi več truditi. On mora pevce podučevati — peti po notah. Na posluh je kaj umetnega nemogoče, semtertje tudi note prepisavati in sploh večkrat imeti pevske vaje, zlasti za težje skladbe, n. pr. latinske maše. Tako nalogo ima tudi vsak čitalniški pevovodja. Tega se pa orglavca, ki nima za prelepo stvar nič osebne uneme, — ustraši in sodba je hitra, — „cecilijansko petje je za nič!“ Punctum!

Kako prepotreben pa je bil prepored cerkvene glasbe, uvidi vsak nekoliko glasbeno izobražen človek. Da je cecilijansko društvo krenilo na pravo pot, se, ne glede na cerkvene določbe, vidi tudi od tod, da so vsi glasbeno bolj izobraženi gg. učitelji-orglavci cecilijansko društvo z veseljem pozdravili, ter kot prepotrebno spoznali. Poznam mnogo tacih gospodov, da, poznam celo gospoda, (poznani je kot izvrsten šolnik, pa tudi kot orglavca), ki se je grdi razvadi trivijalnega orglanja trdo uprl še pred porodom cecilijanskega društva. Radi tega je dobil od fantov celó zasmehovalna brezumna pisma. A dobro se zavedajoč, kaj je cerkev in kak instrument orgle, se ni dal omajati, da bi fantalinom na ljubo svetišče z oštarijsko godbo onečasteval. Kaj mu je branilo? Viša glasbena izobraženost seveda poleg vernega srca. Da so taki gospodje cecilijansko društvo z veseljem pozdravili ter se ga radostno oklenili, se samo ob sebi ume.

Kdo je še vzrok, da nismo bolj napredovali? Bodimo odkriti. Spoznati moramo, če tudi neradi, da so mnogo krivi „rectores ecclesiae“ sami. Premnogi namreč mislijo, da so prevzeli dolžnost in skrb samo za altar, za kor pa nikakoršne ne. Ali to je velika zmota. Kakor tesno sta altar in kor sklenjena, zlasti pri slovesni službi božji, tako sveta mora biti predstojniku cerkvenemu tudi skrb za dostojno, veličastno petje pri

službi božji. Kam da smo bili s cerkveno glasbo zašli, ko je bila ta samovoljni lajikov prepuščena, je, žal da, znano. Ako manjka dotičnemu rectorju lastne osebne sposobnosti, manjka pravega vkusa, treba je, da si ga pridobi, da posluša kaj pravijo zvedenci o tem, naj bere podučne sestavke, zlasti „C. Gl.“, ki je že dokaj dobrega poduka prinesel. Seveda, če se pa ta list še pod zavitkom na polico vrže — in drugega enacega nič v roke ne vzame — potem je nemogoče, da bi prišli do boljšega spoznanja. Mimogrede bodi omenjeno, da pred leti pri nekaterih duhovnikih tudi drugi estetični vkus ni bil dokaj razvit. Vsled tega se je marsikaj umetniško dragocenega razdrlo, prezidalo, zazidalo, pri paramentih — prodalo. Dandanes moram spoznati, da ima častita duhovščina pri cerkvenih napravah zelo izolikan umetniški okus. No, pa sedaj govorimo o glasbi. Ne sicer tako pogosto kakor od začetka, a vendar naletiš še tu pa tam na gospode, ki vedno povdarjajo tako imenovano ljudsko petje ali pa: „to petje se ljudstvu ne dopade“. Recimo, da bi tudi zadnje res bilo (kar pa ni), ali bomo mar zato od prave poti odstopili? Ali niso faktorji, ki služijo altarju in koru, v to poklicani, da ljudstvo likajo, do boljšega spoznanja, boljšega vkusa vodijo? Kaj bi bilo, ako bi se v vsem po sedanjem ljudskem vkusu ravnali? Vsak napredek je nemogoč! Nikdar ne bode umetnija **splošna** last narodova in najmanj pa še umetnost glasbena, ker je toliko viša od družih. Ruska cerkvena glasba na daleč slovi. O cerkvenih spevih, katero je sl. zbor Slavjanskega v Trstu peval, piše „Edinost“: „Cerkvene (ruske) pesmi so originalne, jako težke in imajo veliko muzikalno vrednost“. Žal, da jih nisem slišal v Ljubljani, ker ni bilo dobiti vstopnice. Tako tedaj Rusi. In mi Slovenci, katerim je dobri Stvarnik gotovo tudi glede glasbe podelil „uma svilte meče“, mi naj bi ostali vedno na eni in isti stopinji glasbene izobraženosti v posmeh drugim narodom in to na ljubo nekaternikom, ki nas ne morejo dohajati? In kateri hočejo v tem obziru ljudskemu vkusu streči, zakaj pa ne v družih obzirih? Popraskajte in oddrgnite po svetiščih krasne, umetniške slike, te se ljudskemu vkusu ne dopadejo, jih ne zna ceniti in naslikajte po stenah podobe prav „živih“ barv, veliko rudečega pa višnjevega tako, da bode vse „vpilo“. To se ljudstvu dopade!

Kakor abotno bi pa bilo kaj takega misliti, ter še drznejše kaj takega storiti, tako se zdi tudi taka trditev glasbeno izobraženemu človeku. Ker je pisatelj teh vrstic tudi velik prijatelj posvetne razvedrilne glasbe ter čitalniškega petja in ima v svojem repertoiru poleg klasičnega Mozarta, Beethovena tudi poskočnega Lannerja, Straussa, Chopina i. dr.; mu vsaj ne more nikdo očitati, da je pustež, ter črnogled.

Dalje mora „rector eccl.“ svojega orglavca spodbujati, ga za lepo vnehati, pa mu seveda tudi zaukazati, zato prejema remuneracijo. Če se pa g. župnik zato nič ne zmeni, seveda si orglavec za napredek na koru ne bode prizadeval, razun, če ima sam do lepe umetnosti veselje. Mora mu dalje potrebnih muzikalij preskrbeti in v tem obziru ni treba toliko hraniti; raje naj se nekaterikrat manj „ustreli“ pa tudi kaka zastavica sme manj fofotati. Kako se pa mnogi (morebiti le nekateri) gospodje v tem pregreše — izgled! Prijatelj, učitelj-organist, mi piše: „Prosim Vas uljudno, pošljite

mi latinsko mašo od A. Kaima op. 1., ki sem jo pri Vas videl v — prepis; rad bi jo spravil na kor“. Jaz mu odpišem: Predragi! Preveč Vas spoštujem, da bi Vam pripomogel k tako ogromnemu delu, vsaj ne stane partitura z glasi vred več nego 1 gld. 20 kr. — Pomisli dragi čitatelj, ki to reč umeš, kaj se pravi prepisavati lat. maše, pri katerih je partitura za petje posebej in druga partitura za spremljevanje z orglami zopet posebej in potem še glasi za pevce. Reš bi bilo treba več kot Jobove potrpežljivosti; — tiskano vse stane pa le 1 gld. 20 novčičev ali še ne. Zatrđil pa mi je prijatelj, da niti teh ne dobi, dasi tudi je velika pa imovita fara. Tukaj hraniti je nespametno. Vsako leto naj se nekaj v to določi in repertoire se bode kmali namnožil.

To bi bile toraj nekatere glavne ovire, radi katerih cecilijanstvo ni moglo svoje naloge izvršiti tako, kakor je nameravalo. K temu se pridruži še to, da so nekateri celo s političnega stališča cecilijansko društvo napadali, češ: cecilijanstvo izpodriva slovensko pesem. Kako neopravičeno! Pri slovesnih sv. mašah pelo se je latinsko tudi preje. Todá kako? Vedno ponavljjanje „Kyrie“ pa „Gloria“ in „Credo“ brez vse misli in zveze je bilo čuti. Pri teh mašah (slovesnih) poje se latinsko tudi sedaj, ker se mora (bi se moralo). Sicer pa je vse povsod slovensko petje, zato je bila tudi pesmarica „Cecilija“ izdana, katera naj se le pridno rabi. Škoda, da se ne bolje! Ljudsko petje na najnižji stopinji gojiti pa ima nalogo — ljudska šola. Glejte, tujci nam pa ravno nasprotno očitajo, da namreč celò v hiši božji delamo propagando za Slovenstvo. Neki dr. Karl Podreka je spisoval zadnji čas v benečansko „Gazzetta di Venezia“, kako da se slovenski vpliv povsod širi. Bòde ga tudi slovenska cerkvena pesmarica v oči. Vendar pa so besede njegove častne za nas in našo pesmarico. Tako piše: „ Na svojem glasoviru imam dva zvezka do 209 str. obsežna, zadržujoča prijetno, izborno glasbo, prirejeno za vsa cerkvena opravila. . . .“ Potem nasvetuje svojim neodrešencem, da naj v tem Slovence posnemajo. Tudi s te strani tedaj očitanje in nasprotje popolnoma odpade. —

Sklenem. Naj toraj trnje in osat, nevednost in nebrižnost ne ovira rasti žlahtnemu drevesu imenovanemu — napredek v cerkveni glasbi.

A. L.

D o p i s.

Solnograd. Ves katoliški svet se pripravlja na vredno praznovanje 13stoletnice sv. papeža Gregorija Velikega. Zato je tudi tukajšno duhovsko semenišče, da pokaže svoje cerkveno mišljenje, priredilo dné 9. marcija lepo svečanost. Zjutraj maševal je slovesno v semeniški cerkvi preč. g. vodja dr. Katschthaler sv. Gregoriju na čast; peli so gg. bogoslovci Kaim-ovo mašo v Es-dur. — Slavnostno zborovanje pa se je vršilo v krasno okinčani semeniški obednici popoldne ob 4. uri; udeležili so se ga mil. g. pomožni škof Haller in več preč. gg. kanonikov. Slavnost je pričel domači zbor z Witt-ovim „*Pius et piissima*“ in g. vodja z uvodnim govorom. — Prvi slavnostni govor inel je bogoslovec g. Wilburger, ki je po zgodovini lepo naslikal življenje in delovanje velikega papeža kot reformatorja sv. cerkve ter pomočnika socijalni stiski tedanjega časa. Konci je kazal govornik na „*Lumen de coelo*“,

Leona XIII., ki v enakih težavnih razmerah, kakor sv. Gregorij, zdaj vodi čolnic sv. Petra. Govor je bil živahno sprejet, in sledila sta mu korala „*Iste confessor*“ in „*Lucis creator*“, skladbi papeža, kateremu je veljala slavnost. G. bogoslovec Neumaier je imel drugi slavnostni govor, v katerem je slavil sv. Gregorija — cerkvenega očaka. Narisal je njegovo velikansko slovstveno delovanje, posebno opozarjal na znano njegovo „*regula pastoralis*“, ter konečno navduševal svoje gg. tovariše, naj si v izgled jemljó sv. Gregorija v težavnih okoliščinah današnjega časa. — Preč. g. dr. Katschthaler je potem slavil očeta cerkv. glasbe, izražujoč nado, da bodo tudi gg. bogoslovci delali za pravo cerkv. glasbo, kakoršno goji cec. društvo, zlasti za koral. Po odpetem zboru govoril je še mil. škof Haller ter vabil bogoslovce k posnemanju sv. Gregorija. Kakor je namreč on razpore v cerkvi poravnal, enako naj tudi bodoči mašniki v spovednici od Boga ločene duše k njemu nazaj privajajo in zdravijo. In kakor je Gregorij kot govornik neutrudljiv bil, tako naj se tudi duhovniki našega časa na ta del pastirovanja vestno pripravljajo. Poleg tega pa mašnik tudi samega sebe ne smé pozabiti, marveč mora svojo lastno dušo z notranjo molitvijo okrepčati. — Po teh pristrčnih besedah pela se je še papeževa himna, in blagoslov mil. škofa je zaključil lepo svečanost. K. K. Z.

Razne reči.

— „Slovenec“ je prinesel v štev. 96. z dné 28. aprila t. l. pod začetno znamko „Gallus-ova svečanost“ naslednjo zanimivo novico: „Glasbene Matice“ odbor je imel dné 23. t. m. sejo, v kateri je odbornik g. Vojteh Valenta poročal o pozvedbah, tikajočih se umrlega našega rojaka slavnega skladatelja in ces. dvornega kapelnika Jakoba Gallus-a — Petelina. Ker bode 18. julija prihodnjega leta 300 let, odkar je umrl Gallus, nasvetoval je g. Valenta, da bi se isti dan v Ljubljani napravila slovesnost v spomin imenitnemu možu, ker do sedaj še ni mogoče bilo dohnati, v katerem kraji na Kranjskem se je porodil. Predlagal je dalje, da „Glasbena Matica“ izdá album, v katerem bi se priobčil obširnejši životopis v slovenskem, nemškem in latinskem jeziku, in v katerem bi se objavile kolikor mogoče vse znane Gallus-ove skladbe. Nadalje bi se naprosilo „Cecilijino društvo“, da bi skrbelo za to, da se isti dan v stolni cerkvi priredi za ranjcega umetnika „requiem“, pri katerem bi to društvo prevzelo cerkveno petje s pripomočjo drugih pevskih sil. „Glasbena Matica“ bi pa preskrbela na večer koncert, pri katerem bi se pele zgolj Gallus-ove skladbe. Nadalje bi se mestnemu zboru ljubljanskemu izročila prošnja, da bi pri imenovanju novih trgov in ulic tudi odmenil eno ali drugo, katera bi nosila Gallus-ovo ime. Ti predlogi so bili enoglasno vsprejeti in odbor bode zdaj resno se začel pripravljati za to svečanost.

Oznanilo.

Zložil sem 100 preludij, t. j. prediger, mediger in poiger različnega značaja za orgle ali harmonij. Ker bi to delo v prosep cerkvene glasbe rad izdal, iščem tem potom gospoda, ki bi hotel delo založiti. Zaradi obsežnosti dela bilo bi menda najbolje, da se isto izda polagoma v treh zvezkih pod op. 47, 48 in 49. Vsi zvezki bili bi lastnina gosp. založnika, kateremu pripada ves denar za prodane zvezke. Družega ne zahtevam, nego malo nagrado za trudapolno avtografovanje in za poštnino. —

Gospoda, ki bi blagodušno pripravljen bil žrtvovati nekoliko denarja v slavo božjo in korist slovenskim organistom, najljubneje prosim, da mi naznani častito svoje ime. Ob enem sem tudi pripravljen delo na ogled poslati, da se ga zamore še pred tiskom gg. strokovnjakom v oceno doposlati.

Danilo Fajgelj,
nadučitelj na Srpenici. Primorsko.

Pridana je listu 6. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gujezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.